

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні Комітету 15 липня 2020 року

(протокол № 41)

З В І Т

про роботу Комітету з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування за період роботи третьої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання
(лютий – липень 2020 р.)

Робота Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (далі – Комітет) у період третьої сесії була відзначена активною законотворчою роботою, спрямованою на вирішення нагальних проблем у сфері охорони здоров'я, виконання завдань Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2020 рік, схваленого Постановою Верховної Ради України від 16.06.2020 р. № 689-IX (далі – План законопроектної роботи), а також на забезпечення протидії поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, у зв'язку з проголошеною Всесвітньою організацією охорони здоров'я пандемією цієї особливо небезпечної інфекційної хвороби, та мінімізацію пов'язаних з нею негативних наслідків у всіх сферах суспільного життя.

I. Щодо законопроектної функції Комітету

За період третьої сесії проведено 23 засідання Комітету, з них 13 у режимі відеоконференції та одне виїзне, на яких розглянуто 38 проектів законодавчих актів, з підготовки яких Комітет був визначений головним, та 5, до яких Комітетом за результатами розгляду надано пропозиції іншим комітетам Верховної Ради України.

За звітний період Верховною Радою **прийнято 9 законів України, з підготовки яких Комітет був визначений головним**, а саме:

1) Закон України від 17 березня 2020 року № 530-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)» *(прийняття закону дозволило оперативно закуповувати необхідні для подолання епідемії лікарські засоби, вироби медичного призначення та медичне обладнання, звільнивши ці товари від сплати ввізного мита і ПДВ та дозволивши проводити закупівлі за спрощеною процедурою; надало можливість працівникам бюджетних установ працювати дистанційно, змінювати режими роботи органів, закладів, підприємств, установ, організацій, наприклад, таких як ЦНАП, поштові відділення, з обов'язковим інформуванням населення про це через веб-сайти та інші комунікаційні засоби, а також запровадило низку*

заходів соціального захисту населення, у тому числі й внутрішньо переміщених осіб);

2) Закон України від 17 березня 2020 року № 531-IX «Про внесення змін до деяких законів України, спрямованих на підвищення доступності лікарських засобів, медичних виробів та допоміжних засобів до них, які закупаються особою, уповноваженою на здійснення закупівель у сфері охорони здоров'я» (законом передбачено створення національної системи закупівель ліків за кошти державного бюджету із залученням вітчизняної закупівельної організації, яка створена МОЗ України (ДП «Медичні закупівлі України»), скорочено терміни проведення реєстрації лікарських засобів та визначено мінімальний термін придатності лікарських засобів, що можуть закуповуватись Закупівельною агенцією – не менше 70% від повного строку придатності).

3) Закон України від 30 березня 2020 року № 539-IX «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення лікування коронавірусної хвороби (COVID-19)» (закон спрямований на забезпечення доступу хворих на коронавірусну хворобу громадян до ефективних та дієвих ліків - надає можливість застосовувати для лікування COVID-19 зареєстровані в Україні лікарські засоби, які раніше не використовувались для цих цілей і не мають відповідних показань в затверджених МОЗ інструкціях про застосування, але вже успішно застосовуються в США, країнах ЄС, Великій Британії, Швейцарії, Японії, Австралії, Канаді, КНР та Ізраїлі (так званій «off-label use»), дозволяє використовувати для лікування COVID-19 незареєстровані лікарські засоби, що рекомендовані для цих цілей офіційними органами країн з жорсткою регуляторною системою (ЄС, США та інші), КНР та Ізраїлем, а також скорочує терміни реєстрації ліків для лікування COVID-19 та проведення клінічних випробувань таких ліків).

4) Закон України від 13 квітня 2020 року № 555-IX «Про внесення змін до Закону України "Про захист населення від інфекційних хвороб" щодо запобігання поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)» (яким запроваджено поняття самоізоляції та обсервації та оплату лікарняних особам, які перебувають на самоізоляції чи обсервації; надано право місцевим органам влади утворювати тимчасові заклади охорони здоров'я (спеціалізовані шпиталі) у разі стрімкого зростання кількості хворих з COVID-19 та нестачі ресурсу системи охорони здоров'я для повноцінного забезпечення їх лікування; визначено умови виїзду громадян із зони карантину).

5) Закон України від 7 травня 2020 року № 587-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з метою підвищення спроможності системи охорони здоров'я України протидіяти поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)» (законом запроваджено обов'язкове тестування усіх осіб, які звертаються за медичною допомогою з ознаками коронавірусної хвороби, та контактних з хворими на коронавірусну хворобу (COVID-19) осіб, а також медичних працівників, які працюють у закладах з надання медичної допомоги таким хворим, працівників Національної поліції, Національної гвардії та інших працівників, задіяних у здійсненні протиепідемічних заходів, незалежно від

того чи мали вони контакт з хворим на коронавірусну хворобу (COVID-19), а також додаткові заходи соціального захисту медичних працівників, надано можливість залучати до виконання заходів боротьби з COVID-19 лікарів-інтернів та лікарів-спеціалістів на волонтерських засадах).

6) Закон України від 7 травня 2020 року № 588-IX «Про внесення змін до статті 39 Закону України "Про захист населення від інфекційних хвороб" щодо додаткових гарантій прав медичних та інших працівників, зайнятих у сфері захисту населення від інфекційних хвороб, та членів їх сімей» (закон спрямований на підвищення рівня соціального захисту медичних працівників шляхом встановлення страхових виплат з боку держави медичним працівникам при отриманні ними інвалідності (у 300-кратному розмірі прожиткового мінімуму) або у разі смерті такого працівника внаслідок захворювання на коронавірусну хворобу (у 750-кратному розмірі прожиткового мінімуму) та прирівняння загиблого від COVID-19 при виконанні службових обов'язків медичного працівника за своїм статусом до статусу загиблого військовослужбовця, який проходив військову службу, смерть якого настала внаслідок поранення, контузії, каліцтва, захворювання, пов'язаних з виконанням обов'язків військової служби).

7) Закон України від 2 червня 2020 року № 644-IX «Про внесення змін до деяких законів України щодо ліквідації штучних бюрократичних бар'єрів та корупціогенних чинників у сфері охорони здоров'я» (законом запроваджено в законодавство «положення Болар», що дасть можливість прискорити виведення на український ринок вітчизняних генеричних ліків, які в разі дешевші ніж оригінальні препарати; дозволено ввозити в Україну незареєстровані лікарські засоби для українських військовослужбовців, які направляються для проведення миротворчих операцій під егідою ООН у країни з неблагополучною епідситуацією; удосконалено порядок ввезення в Україну наркотичних засобів, психотропних речовин у вигляді фармацевтичних субстанцій для власного виробництва ліків, а також усунуто технічні бар'єри розвитку системи служби крові шляхом надання можливості забору плазми крові суб'єктами господарювання усіх форм власності для подальшого виготовлення з неї препаратів крові з одночасним встановленням заборони на вивезення донорської крові з України).

8) Закон України від 19 червня 2020 року № 737-IX «Про внесення зміни до розділу II "Прикінцеві положення" Закону України "Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення лікування коронавірусної хвороби (COVID-19)" щодо продовження строку дії у зв'язку із загрозою зростання захворюваності населення на коронавірусну хворобу (COVID-19)» (закон продовжує дію Закону № 539 щодо використання препаратів off-label use до 1 січня 2021 року).

9) Закон України від 03 липня 2020 року № 749-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо окремих питань організації освітнього процесу у сфері охорони здоров'я» (закон спрямований на врегулювання питання допуску науково-педагогічних працівників вищих медичних навчальних закладів та лікарів-інтернів до надання медичної допомоги пацієнтам

державних і комунальних закладів охорони здоров'я, як елемента освітнього процесу).

Крім того, було прийнято 2 постанови Верховної Ради України:

«Про звільнення Ємця І.М. з посади Міністра охорони здоров'я України» від 30 березня 2020 року № 546-ІХ;

«Про призначення Степанова М.В. Міністром охорони здоров'я України» від 30 березня 2020 року № 550-ІХ.

Слід зазначити, що з 12 законопроектів, розробка яких передбачена Планом законопроектної роботи, Комітетом:

1) розроблено і внесено в установленому порядку на розгляд Верховної Ради 4 законопроекти (один з яких вже прийнято як закон), а саме:

про самоврядування медичних професій в Україні (реєстр. № 2445-Д);

про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реалізації прав підлітків у сфері охорони здоров'я (реєстр. № 2684);

про безпеку та якість донорської крові та компонентів крові (реєстр. № 3648);

про внесення змін до деяких законів України, спрямованих на підвищення доступності лікарських засобів, медичних виробів та допоміжних засобів до них, які закупаються особою, уповноваженою на здійснення закупівель у сфері охорони здоров'я (Закон України № 531-ІХ від 17 березня 2020 року);

2) розпочато розробку 3 законопроектів:

про лікарські засоби (нова редакція);

про систему громадського здоров'я та забезпечення санітарно-епідемічного благополуччя та безпеки населення;

про внесення змін до деяких законів України щодо зменшення споживання тютюнових виробів та захисту населення від шкідливого впливу тютюну *(за рішенням Комітету при підкомітеті з питань забезпечення епідемічної безпеки, боротьби із ВІЛ/СНІД та соціально небезпечними захворюваннями утворено робочу групу для підготовки цього проекту закону)*.

Ще 5 законопроектів, передбачених Планом законопроектної роботи, включені у План роботи Комітету на період 4 сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання.

За період третьої сесії Комітетом як головним також опрацьовано та внесено на розгляд Верховної Ради України 26 законопроектів. З них:

1) 3 прийнято у першому читанні:

проект Закону про реабілітацію осіб з обмеженнями життєдіяльності (реєстр. № 3668, прийнятий 03.07.2020 р.);

проект Закону про внесення змін до статті 19 Закону України «Про лікарські засоби» щодо здійснення електронної роздрібною торгівлі лікарськими засобами (реєстр. № 3615-1);

проект Закону про безпеку та якість донорської крові та компонентів крові (реєстр. № 3648);

2) 2 рекомендовано прийняти у першому читанні за основу:

проект Закону про самоврядування медичних професій в Україні (реєстр. № 2445-д);

проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прав та інтересів дітей, а також осіб, визнаних недієздатними, у сфері охорони здоров'я (р. № 3625);

3) 21 рекомендовано на відхилення чи на доопрацювання:

проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо охорони здоров'я населення від шкідливого впливу тютюну (реєстр. № 2052);

проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо посилення відповідальності та підвищення інформованості громадян у галузі обігу у тютюнових виробів з метою збереження здоров'я нації (реєстр. № 2052-1);

проект Закону про самоврядування медичних професій в Україні (реєстр. № 2445);

проект Закону про професійне самоврядування у сфері охорони здоров'я (реєстр. № 2445-1);

проект Закону про професійне самоврядування медичних професій в Україні (реєстр. № 2445-2);

проект Закону про засади та органи медичного самоврядування в Україні (реєстр. № 2445-3);

проект Закону про внесення змін до Закону України «Про донорство крові та її компоненти» щодо збільшення надбавки до пенсії для осіб, які мають статус Почесного донора України (реєстр. № 2583);

проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо врегулювання цін на лікарські засоби (реєстр. № 2735);

проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо охорони здоров'я населення від шкідливого впливу тютюну (реєстр. № 2813);

проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо охорони здоров'я населення від шкідливого впливу тютюну (реєстр. № 2813-1);

проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо охорони здоров'я населення від шкідливого впливу тютюну (реєстр. № 2813-2);

проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо охорони здоров'я населення від шкідливого впливу тютюну (реєстр. № 2813-3);

проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо охорони здоров'я населення від шкідливого впливу тютюну (реєстр. № 2813-4);

проект Закону про визнання таким, що втратив чинність, Закону України "Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення" (реєстр. № 3130);

проект Постанови про невідкладні заходи щодо недопущення знищення системи охорони здоров'я України (реєстр. № 3140);

проект Закону про внесення змін до статті 15 Закону України "Про донорство крові та її компонентів" (щодо забезпечення умов для здачі крові незалежно від місця реєстрації донора) (реєстр. № 3164);

проект Закону про внесення змін до Закону України "Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення" щодо відтермінування введення в дію другого етапу медичної реформи (реєстр. № 3266);

проект Закону про внесення змін до статті 39 Закону України "Про захист населення від інфекційних хвороб" щодо додаткових гарантій прав медичних та інших працівників, зайнятих у сфері захисту населення від інфекційних хвороб, та членів їх сімей (реєстр. № 3376);

проект Закону про внесення змін до Закону України "Про захист населення від інфекційних хвороб" щодо належного та справедливого соціального захисту медичних та інших працівників, зайнятих у сфері захисту населення від інфекційних хвороб (реєстр. № 3376-2);

проект Закону про внесення зміни до статті 13 Закону України "Про донорство крові та її компонентів" (щодо виплати щорічної грошової допомоги особам, які мають статус Почесного донора України) (реєстр. № 3546);

проект Закону про внесення змін до Закону України «Про лікарські засоби» щодо здійснення електронної роздрібної торгівлі лікарськими засобами (реєстр. № 3615).

II. Щодо контрольної функції Комітету

Комітет з питань охорони здоров'я приділяв увагу виконанню контрольної функції відповідно до Закону України «Про комітети Верховної Ради України».

1) 12 лютого 2020 року відповідно до Постанови Верховної Ради України 14 січня 2020 року № 454-IX відбулися парламентські слухання на тему: «Організація протиракової боротьби в Україні. Проблеми та шляхи їх вирішення» за участі народних депутатів України, представників органів виконавчої влади, місцевого самоврядування, провідних фахівців та науковців у сфері онкології, представників пацієнтської громадськості, в ході яких відбулося фахове обговорення нагальних питань у сфері боротьби з онкологічними захворюваннями. За результатами цих слухань Комітетом підготовлено та подано на затвердження Верховній Раді України проект

відповідних Рекомендацій (проект Постанови Верховної Ради України «Про Рекомендації парламентських слухань на тему: «Організація протиракової боротьби в Україні. Проблеми та шляхи їх вирішення» реєстр. №3600 від 04.06.2020 р.);

2) 9 липня 2020 року проведено виїзне засідання у Хмельницьку область для ознайомлення зі станом організації надання медичної допомоги населенню регіону в умовах розпочатого другого етапу медичної реформи, у тому числі онкологічним хворим, хворим на туберкульоз та розлади психіки і поведінки, а також організації надання медичної допомоги хворим на коронавірусну хворобу та здійснення протиепідемічних заходів;

3) заслухано в порядку контролю 23 питання, зокрема:

щодо офіційного залучення волонтерських громадських організацій до надання волонтерської допомоги підрозділам Збройних Сил України, які перебувають безпосередньо в районі проведення Операції об'єднаних сил (5 лютого 2020 р.);

про Звіт Кабінету Міністрів України про хід і результати виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України у 2019 році, схваленої Постановою Верховної Ради України від 4 жовтня 2019 року № 188-IX (в частині виконання Міністерством охорони здоров'я України задекларованих Програмою цілей) (19 лютого);

про готовність системи охорони здоров'я України до можливих епідемічних ускладнень, пов'язаних з розповсюдженням вірусу COVID-19 (5 березня);

про основні стратегічні напрями діяльності Міністерства охорони здоров'я України на 2020 рік (13 березня);

про ситуацію, що склалася у Вінницькій області у зв'язку з масовими випадками захворювання медичного персоналу регіональних закладів охорони здоров'я на коронавірусну хворобу COVID-19, та стан організації проведення протиепідемічних заходів з протидії поширенню коронавірусної інфекції (21 квітня);

щодо державних закупівель костюмів біологічного захисту, проведених Міністерством охорони здоров'я України (23 квітня);

щодо участі України у глобальних клінічних випробуваннях «Солідарність» Всесвітньої організації охорони здоров'я (23 квітня);

про ситуацію із захворюваністю населення і медичного персоналу на коронавірусну хворобу та стан організації надання медичної допомоги і здійснення протиепідемічних заходів щодо протидії поширенню COVID-19 у Чернігівській та Житомирській областях (29 квітня);

про ситуацію із захворюваністю населення і медичного персоналу на коронавірусну хворобу та стан організації надання медичної допомоги і здійснення протиепідемічних заходів щодо протидії поширенню COVID-19 у Хмельницькій та Рівненській областях (5 травня);

щодо ситуації, яка склалася із запровадженням другого етапу впровадження медичної реформи, та подальших кроках з реалізації програми державних гарантій медичного обслуговування населення у 2020 році (8 травня);

про організацію надання медичної допомоги пацієнтам з онкологічними захворюваннями в умовах карантину, встановленого з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 (27 травня);

про проблеми у забезпеченні громадян України, які страждають на рідкісні (орфанні) захворювання, лікарськими засобами та харчовими продуктами для дієтичного споживання та заходи, що вживаються Міністерством охорони здоров'я України для їх вирішення (27 травня);

про заходи, що вживаються Міністерством охорони здоров'я України з метою прискорення початку проведення централізованих державних закупівель лікарських засобів та медичних товарів за кошти державного бюджету у 2020 році (27 травня);

про заходи, що вживаються Міністерством охорони здоров'я України на виконання Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з метою підвищення спроможності системи охорони здоров'я України протидіяти поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)» від 07.05.2020 р. № 587-IX (10 червня);

про стратегічні плани Міністерства охорони здоров'я України щодо корегування другого етапу медичної реформи (26 червня);

щодо результатів добору на посаду Голови Національної служби здоров'я України (26 червня);

про перебіг процесу формування Номенклатури лікарських засобів, що закуповуватимуться за кошти державного бюджету у 2021 році (15 липня);

про звернення Об'єднання роботодавців України щодо необхідності запровадження системи QR-кодування лікарських засобів (15 липня).

На жаль, через епідемію коронавірусної хвороби в Україні та запроваджені у зв'язку з карантинном обмежувальні заходи не відбулися Комітетські слухання на тему: «Шляхи подолання туберкульозу в Україні в умовах медичної реформи», що були заплановані на 18 березня поточного року (перенесені на період роботи 4 сесії).

У період третьої сесії Головою Комітету проведено низку робочих зустрічей та нарад з представниками дипломатичних установ, іноземних представництв та міжнародних організацій з метою обміну знаннями та досвідом у галузі охорони здоров'я для підвищення якості та доступності медичної допомоги та обговорення потенційних можливостей для співпраці, зокрема:

07.02.2020 р. – з Послом Суверенного Мальтійського Ордену в Україні паном Антоніо Газзанті Пульезе ді Котроне.

Тема: ознайомлення з діяльністю Суверенного Мальтійського Ордену в Україні у соціальній та гуманітарній сферах, а також обговорення результатів міжнародної конференції «Психічне здоров'я та психосоціальна підтримка на Сході України: досягнення та виклики», яка відбулася за сприяння Посольства Суверенного Мальтійського Ордену в Україні у жовтні 2019 року.

10.02.2020 р. – з представниками американської компанії Wings&Freeman Capital.

Тема: презентація проекту створення Американського університету в Києві; обговорення питань, пов'язаних з освітнім ринком і його тенденціями у сфері охорони здоров'я в Україні, а також яким чином реформа охорони здоров'я в Україні вплинула на систему навчання у медичних вищих навчальних закладах та на формування попиту на підготовку фахівців сфери охорони здоров'я.

11.02.2020 р. – з Послом Королівства Нідерландів в Україні та делегацією компаній Королівства Нідерланди за участі народних депутатів України – членів Комітету Дубіля В. О., Перебийноса М. В., а також керівництва МОЗ України, Національної служби здоров'я України, ДП «Медичні закупівлі України», Державної служби України з лікарських засобів та контролю за наркотиками, Державного експертного центру МОЗ України, голови Рівненської обласної державної адміністрації, заступників голів Київської міської державної адміністрації та Херсонської обласної державної адміністрації, а також керівників приватних медичних закладів м. Києва та м. Одеси.

Тема: шляхи можливої співпраці між Королівством Нідерланди й Україною, визначення пріоритетних напрямів співробітництва.

21.02.2020 р. – з представниками Європейської бізнес асоціації, Американської торговельної палати в Україні, Асоціацією «Виробники ліків України» за участі народного депутата України – члена Комітету Стефанишиної О.А. та керівництва Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України.

Тема: обговорення проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо реформи патентного законодавства)» (реєстр. №2259 від 11.10.2019 року).

11.03.2020 р. – зустріч з представниками Посольства Індії в Україні, Асоціації індійських фармацевтичних виробників (IPMA), т.в.о. Голови Національної служби здоров'я України, керівництвом Державного експертного центру Міністерства охорони здоров'я України, Державної служби України з лікарських засобів та контролю за наркотиками, посадовими особами Державної митної служби України, Служби безпеки України та Національної поліції України.

Тема: механізми запобігання фальсифікації лікарських засобів в Україні в рамках «Концепції реалізації державної політики щодо запобігання

фальсифікації лікарських засобів», затвердженої Кабінетом Міністрів України 3 квітня 2019 року.

30.03.2020 р. – з Надзвичайним і Повноважним Послом Держави Ізраїль в Україні паном Йоселем Ліоном (*у форматі відеоконференції*).

Тема: обговорення ситуації, яка склалася в Державі Ізраїль та Україні в сфері охорони здоров'я у зв'язку зі спалахом коронавірусної інфекції, зокрема щодо необхідності термінового забезпечення лікувальних закладів України апаратами штучної вентиляції легенів, а також обговорення можливих шляхів співпраці для подолання COVID-19, в тому числі шляхом налагодження кооперації між ізраїльськими та українськими підприємствами з метою забезпечення локалізації виробництва апаратів ШВЛ на території України.

15.05.2020 р. – з представниками Офісу ВООЗ в Україні, д-м Ярною Хабіхтом та д-м Еліною Дейл.

Тема: обговорення результатів впровадження другого етапу медичної реформи в Україні, а також ситуації, яка склалася в Україні у зв'язку з поширенням коронавірусної інфекції COVID-19.

22.06.2020 р. – з сенатором Італійського парламенту паном Сімоне Піллоном та депутаткою Європейського парламенту пані Сімоною Балдассаре за участі народного депутата України – члена Комітету Вагнер В. О. (*у форматі відео-конференції*).

Тема: обговорення питань, пов'язаних з репродуктивними технологіями, зокрема сурогатним материнством в Україні та Італії.

07.07.2020 р. – з представниками швейцарської фармацевтичної компанії Ф. Хоффман - Ля Рош Лтд в Україні та Харківського благодійного фонду «Діти зі спінальною м'язовою атрофією».

Тема: розгляд питання організації надання медичної допомоги хворим на спінальну м'язову атрофію (СМА) в Україні та обговорення шляхів подальшої співпраці.

08.07.2020 – робоча зустріч з міжнародними партнерами, зокрема з керівництвом Всесвітнього банку в Україні, USAID, ВООЗ, Представництва ЄС в Україні, Швейцарського бюро співробітництва в Україні, Посольства Канади в Україні за участі Голови Експертної ради при Комітеті (*у форматі відео-конференції*).

Тема: обговорення шляхів можливої співпраці у розробці Національної стратегії охорони здоров'я України на період до 2030 року.

За звітний період Комітетом опрацьовано 2660 листів та звернень, з них 307 звернень громадян, у тому числі поданих у формі електронних петицій (19), що не набрали визначеної законом кількості голосів на підтримку (станом на 15.07.2020 р.).